Вимірювання відносної вологості повітря при оцінці мікроклімату виробничих приміщень Ліневич А.С 2016/04/31 № Докум. Підпис

3MICT

1	3.4			
1			мірювання вологості повітря	
	1.1		ьні вимоги до провдення вимірювання вологості	
	1.2		методи вимірювання	
		1.2.1	Вимірювання швидкості випаровування при вимірюванні	
			вологості повітря	
	1.3	Непря	имі методи вимірювання	
		1.3.1	Вимірюванння ємності при вимірюванні вологості повітря .	
		1.3.2	Вимірюванння опору при вимірюванні вологості повітря	
		1.3.3	Вимірювання сили натягу при вимірюванні вологості повітря	
	Вис	новки д	до розділу 1	
2	Вим	іірюван	ня вологості у виробничому приміщенні	
	2.1	Вимір	оюванння вологості прямим методом	
		2.1.1	Методика вимірюванння	
		2.1.2	Результати спостереження	
		2.1.3	Обробка результатів спостереження	
	2.2	Вимір	оюванння вологості непрямим методом	
		2.2.1	Методика вимірюванння	
		2.2.2	Результати спостереження	
		2.2.3	Обробка результатів спостереження	
	Вис	новки д	до розділу 2	
3	Виз	наченн	я метрологічних характеристик використаних приладів	
	3.1	Визна	чення метрологічних характеристик електроного ємнісного	
		гігром	иетра	
	Вис	новки д	до розділу 3	

1

Підпис Дата

Змін. Арк

№ Докум.

Висно	вки				
Списо	ок викор	истани	іх інф	ормаційних джерел	
Додат	ки				
1				2	
	№ Докум.	Підпис	Дата	~~-~~	

Г

ВСТУП Проведення оцінки мікроклімату та зокрема вимірювання вологсоті виробничого приміщення відбувається згідно встановлених стандартів. Арк 3

№ Докум.

Підпис Дата

РОЗДІЛ 1

МЕТОДИ ВИМІРЮВАННЯ ВОЛОГОСТІ ПОВІТРЯ

1.1 Загальні вимоги до провдення вимірювання вологості

Для отримання комплексних результатів Вимірювання проводяться тричі під час одніє робочої зміни (на початку зміни, в середині, та в кінці) При вимірювання вологості варто враховувати тепературу в приміщенні.

1.2 Прямі методи вимірювання

1.2.1 Вимірювання швидкості випаровування при вимірюванні вологості повітря

Швидкість випаровування вологи збільшується в міру зменшення відносної вологості повітря. Випаровування вологи, в свою чергу, викликає охолодження конденсованої. Таким чином, температура вологого об'єкта зменшується.

За різницею температур повітря і вологого об'єкта можна визначити швидкість випаровування, а значить, і вологість повітря. При цьому треба враховувати той факт, волога, яка випаровується залишається навколо вологого предмета, і, таким чином, локально збільшується вологість повітря. Для усунення цього ефекту при вимірюванні вологості застосовують аспірацію (створюється потік повітря над вологим об'єктом).

На цьому принципі ґрунтуються психрометри.

1.3 Непрямі методи вимірювання

1.3.1 Вимірюванння ємності при вимірюванні вологості повітря

На дві пластини подається змінна напруга, в залежності від кількості водяної пари між пластинами, змінюється діелектрична проникність та ємність, яка впливає на реактивний опір конденсатора.

На цьому принципі побудовані ємнісні електронні гігрометри.

					,	Арк
					4	
Змін.	Арк	№ Докум.	Підпис	Дата		ldot

1.3.2 Вимірюванння опору при вимірюванні вологості повітря

В датчику встановлюється полімерна мембрана яка змінює свій опір в залежності від кількіості поглинутої вологи.

На цьому принципі побудовані *оіпрні електронні гігрометри*. Варто зауважити, що при вимірюванні вологості електронними давачами потрібно враховувати температуру, оскільки вона впливає на калібрування приладів.

1.3.3 Вимірювання сили натягу при вимірюванні вологості повітря

Принцип ґрунтується на здатності знежиреної люської волосини змінювати свою довжину при зміні вологості, цей принцип взятий за основу у класичних *гігрометрах*.

Висновки до розділу 1

в умовах виробництва вологість вимірюється як прямими так і непрямими методами.

					_	Арк	
					5		ı
Змі	н. Арк	№ Докум.	Підпис	Дата			

РОЗДІЛ 2

ВИМІРЮВАННЯ ВОЛОГОСТІ У ВИРОБНИЧОМУ ПРИМІЩЕННІ

2.1 Вимірюванння вологості прямим методом

2.1.1 Методика вимірюванння

Для проведення дослідження було обрано гігрометричний психрометр "ВИТ-1". Прилад було встановлено на висоті 0.5м, що відповідає вимогам до вимірювання показників мікроклімату для сидячих робочих місць.

2.1.2 Результати спостереження

Таблиця 2.1

Результати спостереження при вимірюванні психрометром

Термометри	Вимірювані температури, °С	Поправки до температур за паспортом, °C	Температура після введення поправок, °С
Сухий	22.5	-0.15	22.35
Зволожений	16.1	+0.20	16.3

2.1.3 Обробка результатів спостереження

Округлимо покази сухого термометра до цілих:

$$t_c = 22.35 \approx 22.4^{\circ} C.$$
 (2.1)

Знайдемо різницю температур сухого та зволоженого термометра:

$$\Delta t = t_c - t_{3B} = 6.1^{\circ}.$$
 (2.2)

Де: Δt — різниця температур, °C;

 t_c — температура сухого термометра, °C;

						Арк	l
					6		1
Змін.	Арк	№ Докум.	Підпис	Дата			

 $t_{\rm 3B}$ — температура зволоженого термометра, °C.

Визначаємо відносну вологість для t_c , для чого інтерполюємо значення відносної вологості за таблицею для t_c від 22 до 23°С — отримуємо вологість 48%. При збільшенні температури на 1°С вологість збільшується на 2%, а при збільшенні температури на 0.4°С вологість збільшується відповідно:

$$t_{c} + \Delta t = 48 + 0.4 \cdot 2 = 48.8\% \tag{2.3}$$

Визначаємо відносну вологість для t_c і Δt , для чого інтерполюємо значення відносної вологості при різниці показів від 6.0 до 6.5°С. При збільшенні Δt на 0.5°С відносна вологість зменшується на 4%, а при збільшенні різниці температур на 0.1°С відносна вологість зменшується на:

$$\frac{0.14}{0.5} = 0.8\% \tag{2.4}$$

Отже, вологість φ при температурі t_c і різниці температур Δt , враховуючи абсолютну похибку психрометра, що складає $\pm 0.2\%$. буде дорівнювати:

$$48.8 - 0.8 = 48 \pm 0.2\%. \tag{2.5}$$

2.2 Вимірюванння вологості непрямим методом

2.2.1 Методика вимірюванння

Для вимірювання вологості непрямим методом було обрано електронний ємнісний гірометр "Testo 605 H1". Прилад було встановлено на висоті 0.5м, що відповідає вимогам до вимірювання показників мікроклімату для сидячих робочих місць.

2.2.2 Результати спостереження

Результати отримані під час виконання замірів наведено в табл. 2.2.

L						<u>_</u>	Арк
						7	
31	1ін.	Арк	№ Докум.	Підпис	Дата		

Результати спостереження

No॒	φ_i , %	$\Delta \varphi_i = \varphi_i - \bar{\varphi}$	$\Delta {arphi_i}^2$	Примітка
1	48.0	0.00	0.00	
2	48.0	0.00	0.00	
3	47.9	-0.10	0.01	
4	47.9	-0.10	0.01	
5	48.0	0.00	0.00	
6	48.1	0.10	0.01	
7	48.1	0.10	0.01	
8	48.0	0.00	0.00	
9	48.0	0.00	0.00	
10	48.0	0.00	0.00	
11	47.9	-0.10	0.01	
12	47.9	-0.10	0.01	
13	47.9	-0.10	0.01	
14	48.0	0.00	0.00	
15	48.0	0.00	0.00	
16	48.0	0.00	0.00	
17	48.0	0.00	0.00	
18	48.1	0.10	0.01	
19	48.1	0.10	0.01	
20	48.1	0.10	0.01	
21	48.0	0.00	0.00	
22	48.0	0.00	0.00	
23	47.8	-0.20	0.04	
24	47.9	-0.10	0.01	
25	48.0	0.00	0.00	
26	48.0	0.00	0.00	
27	48.1	0.10	0.01	
28	48.2	0.20	0.04	
29	48.0	0.00	0.00	
30	48.0	0.00	0.00	
	$\bar{\varphi} = \frac{1}{30} \cdot \sum_{i=1}^{30} \Delta \varphi_i = 48.0$	0.00	$\delta = 0.08\%$	

Змін.	Арк	№ Докум.	Підпис	Дата

2.2.3 Обробка результатів спостереження

1. Обрахуємо середнє квадратичне відхилення

$$\delta = \sqrt{\frac{1}{N-1} \cdot \sum_{i=1}^{N} (\varphi_i - \bar{\varphi})^2}$$
 (2.6)

Де: N — кількість проведених дослідів;

 φ_i — і-тий елемент результатів спостереження;

 $ar{arphi}$ — середн ϵ арифметичне результатів спостереження;

$$\delta = \sqrt{\frac{1}{30 - 1} \cdot \sum_{i=1}^{30} (\varphi_i - 48.00)^2}$$
 (2.7)

$$\begin{split} &\sum_{i=1}^{30} (\varphi_i - 48.00)^2 = \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + (47.9 - 48.0)^2 + \\ &+ (47.9 - 48.0)^2 + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + (48.1 - 48.0)^2 + (48.1 - 48.0)^2 + \\ &+ \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + (47.9 - 48.0)^2 + \\ &+ (47.9 - 48.0)^2 + (47.9 - 48.0)^2 + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.1 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.1 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} + \underbrace{(47.9 - 48.0)^2} + \underbrace{(48.0 - 48.0)^2} +$$

$$\delta = \sqrt{\frac{1}{30 - 1} \cdot 0.20} = \sqrt{0.007} \approx 0.083\% \tag{2.9}$$

(2.8)

						Арк	
					9		
Змін.	Арк	№ Докум.	Підпис	Дата			l

2. Обрахуємо середнє квадратичне відхилення середнього арифметичного:

$$\delta_{\rm ca} = \frac{\delta}{\sqrt{N}} = \frac{0.083}{\sqrt{30}} = 0.015\%$$
 (2.10)

3. Обрахуємо довірчий інтервал результату спостереження:

$$\Delta_i = \bar{\varphi} \pm K \cdot \delta \tag{2.11}$$

Де: К — коефіцієнт Стьюдента;

 δ — середнє квадратичне відхилення, %;

 $\bar{\varphi}$ — середнє арифметичне результатів спостереження, %;

$$\Delta_i = 48.00 \pm 2.0 \cdot 0.083 = (48.00 \pm 3.986)\%$$
 (2.12)

4. Обрахуємо довірчий інтервал результату вимірювання

$$\Delta_i = \bar{\varphi} \pm K_{\rm ca} \cdot \delta_{\rm ca} \tag{2.13}$$

Де: K — коефіцієнт Стьюдента;

 δ_{ca} — середн ϵ арифметичне середнього квадратичного відхилення, %;

 $\bar{\varphi}_{\mathrm{ca}}$ — середнє арифметичне результатів спостереження, %;

Висновки до розділу 2

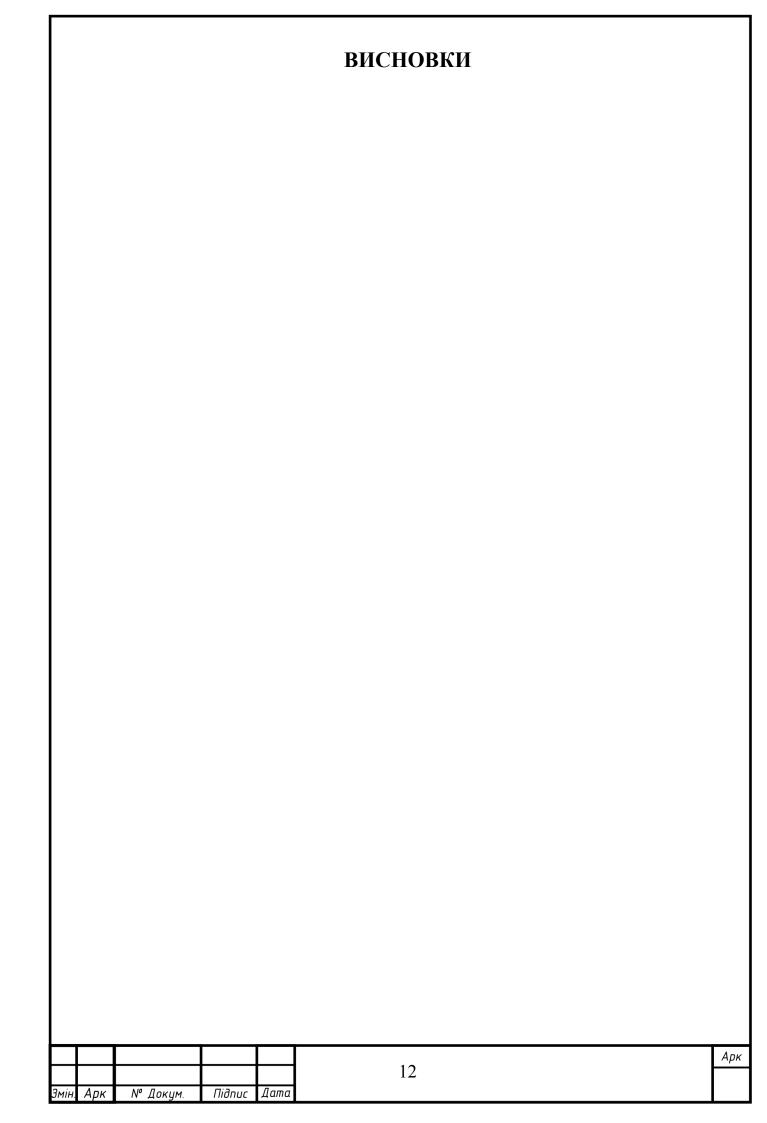
						Арк
					10	
Змін.	ADK	№ Доким.	Підпис	Дата		

РОЗДІЛ 3

ВИЗНАЧЕННЯ МЕТРОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ВИКОРИСТАНИХ ПРИЛАДІВ

3.1 Визначення метрологічних характеристик електроного ємнісного гігрометра

Висновки до розділу 3

СП	исок вико	РИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРІ	ЕЛ
Арк №	Докум. Підпис До	ama 13	Арк

